

Forfatter: Larsen, Karl

Titel: Udrag fra Levende Musik * Mekanisk Musik

Citation: Larsen, Karl: "Levende Musik, mekanisk Musik. Kroniker med Diskussionsindlæg", i Larsen, Karl: *Levende Musik, mekanisk Musik. Kroniker med Diskussionsindlæg*, 1931, s. 18. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-larsenk_16-shoot-idm140708060359376/facsimile.pdf (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Levende Musik, mekanisk Musik. Kroniker med Diskussionsindlæg

Paa en egen dulgt Maade er Kampen mellem Menneskemusik og mekanisk Musik foregaaet her i Danmark, besynderligt *neden under* den offentlige Bevidsthed, indtil Radiogudens Statue nu med fuld Ret staar opstillet i vor nationale, litterære og musikalske Skueplads' nye Bygning. Mekanikken synes hos os at have sejret i en Art svigende Materialslog mod levende Kød og Blod og musikalsk Sans, uden at der udsendes Bulletiner eller offentliggjordes Tabslister fra dens Krigsførelse. Musikere og Musiklærere forarmedes, Nodelitteraturen udtyndes, Musikkulturen forringedes med hver Dag, der gik, men Publikum fik kun Indtryk af Radioens talmæssige og forretningsmæssige Vælde, hvad der selvfølgelig i Tidens Aand opfattedes som et Bevis for, at den hele Bevægelse var ikke blot levedygtig, men ogsaa betød ægte Fremskridt.

Andetsteds i Verden er det mekaniskes Udryddelseskamp mod levende Musik og frugtbar musikalsk Opdragelse ikke bleven taget saa flegmatisk som herhjemme. I det fra Naturens Haand højt musikalske *Tyskland*, som, dengang Radioguden brød ind over Landene, havde Aarhundreders musikalske Tradition bag sig, strides der til Trods for økonomisk fortvivlede Forhold heroisk for Bevarelsen, ja Udviklingen, af levende Instrumentalmusik og Sangkunst i Teater, Koncertsal, under aaben Himmel, til højere, lavere, slet ingen Priser, og Skole og Hjem søges — det vigtigste af alt! — generobret fra Grammofonens, Krystalapparatets og Højtalerens dovnede Overfladiskhed til tidligere Dages flittige, *personlige* Beskæftigelse med Instrumenter og Musiklitteratur i Note og Skrift. — *Fransk* Musiklitteratur har med Bekymring drøftet Nutidens musikalske Udvikling. En

Mand som Forfatteren af den kendte, priskronede Berlioz-Biografi, Medlem af Institutet *Adolphe Boschot*, taler i sin sidste Bog »La Musique et la Vie« (1931) udførligt om Øjeblikkets ængstende Trusler mod levende Musik. »Indtil de senere Aar«, siger han bl. a., »havde Musik en mindre talrigt, men mere opmærksomt og orienteret Publikum. Publikum var ikke en Masse uden Form, en Hjord uden Tal, ikke til at gribe, blottet for alt Ansvar, usammenhængende, kun paavirkelig af resolut Forretningsreklames sværeste Skyts. . . . Film og Talemaskiner vil blive mere og mere fuldkomne, Radioen driver det til at overføre ikke blot Lyde, men ogsaa Billeder — hvad bliver der blot af vor Smule Forstand og hele aandelige Holdning? Det er allerede et overraskende Symptom, at ved vore store Koncerter er Flertallet af Tilhørerne over 35 eller 40 Aar; hvad de unge Mennesker angaar, er det meget sjældent, de interesserer sig for en Symfoni af Beethoven, de fleste af dem gaar og fløjter paa en Foxtrot. . . . Jeg kender ikke mere unge Mennesker, der slaar sig sammen om at spille Trio eller Kvartet som i mine unge Dage. Man lærer meget mindre Klaver, men man køber Grammofonplader eller et Radioapparat og har hverken Tid eller Lyst til at gøre nogen personlig Indsats af ideel Art. . . o. s. fr.

Endogsaa et langt fra særlig musikalsk indstillet Land som *Nordamerika* drøfter under alle Omstændigheder Problemerne i den musikalske Kulturkamp mod Radioen indgaacende, ikke mindst hvad dens sociale Side angaar.

Et blandt mange Vidnesbyrd herom er en Artikel af den amerikanske Komponist og Musikforfatter *D. G. Mason*, som det nye Tidsskrift »Forum« (C. A. Reitzels